

Тетяна Полька,
Олена Назарова,
Марина Колосніченко
(Київ, Україна)

СТВОРЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ОДЯГУ ДЛЯ ЗАНЯТЬ АВТОМОБІЛЬНИМ СПОРТОМ

Анотація: розглянуто процес проектування комбінезонів для занять автомобільним спортом, що обумовлено потребою вітчизняних спортсменів у розробці комбінезонів відповідно до ергономічних та естетичних вимог. Запропоновано колекцію комбінезонів для занять картинговим спортом за індивідуальним дизайном та інформаційне і методичне забезпечення для замовлення її через інтернет-ательє.

Постановка проблеми. Про високий рівень розвитку автомобільного спорту у світі і, зокрема, картингу свідчать сучасні види автомобілів та постійне удосконалення спорядження спортсменів, де застосовуються інноваційні технології, матеріали, способи з'єднань, останні досягнення з ергономіки та дизайну. Разом з цим, потребує подальших досліджень процес проектування даного виду одягу з поліпшеними показниками ергономічності та естетичності, виходячи з технічних вимог до створення та з урахуванням індивідуальних бажань вітчизняних споживачів .

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам проектування спортивного одягу присвячено роботи Амірової Є.К., Сакуліної О.В., Труханової А.Т., Агальцева А.А, Циганкова Е.С., Басенко О.В. та ін. Однак розробці одягу для занять автомобільним спортом приділялось недостатньо уваги через жорстку регламентацію умов проведення змагань та вимог до екіпіровки і спорядження спортсменів. Водночас проектування спортивного одягу доцільно здійснювати за принципами системного підходу, які широко застосовуються розробниками спеціального одягу через першочерговість

забезпечення в ньому ергономічних властивостей, зокрема за антропометричними, гігієнічними, психофізіологічними показниками якості. При цьому, у сучасних видах спортивного одягу значна увага споживачів приділяється також забезпеченню естетичних показників, які істотно впливають на вибір конструкторсько-технологічного рішення виробів [1].

Формулювання цілей статті. Метою роботи було розробка колекції одягу для занять картинговим спортом з урахуванням ергономічних та естетичних вимог вітчизняних спортсменів. Для досягнення мети в роботі поставлено завдання вивчення вподобань вітчизняних спортсменів, дослідження процесу проектування одягу за індивідуальним замовленням для занять картинговим спортом на сайтах провідних компаній-виробників та розробка колекції комбінезонів для занять картинговим спортом з можливістю їх замовлення через Інтернет-ательє.

Виклад основного матеріалу дослідження. Картинговий комбінезон, як найважливіший засіб індивідуального захисту (ЗІЗ) гонщика, піддається переліку визначених вимог та норм, зазначених в іноземних стандартах СІК-FIA, що доступні кожному споживачі на офіційному сайті. Норми висуваються до матеріалів, технологічних рішень та конструктивних рекомендацій при виготовленні виробу. Разом з тим, вітчизняні картингісти відрізняються високими показниками креативності та творчого підходу в усіх сферах діяльності. Цим пояснюється необхідність в наданні можливості гонщикам самостійно обирати дизайни комбінезонів та оперувати можливими варіантами найбільш зручних на їх думку конструктивних рішень.

Для захисту картингіста під час змагань використовується великий асортимент ЗІЗ, серед яких особливу увагу доцільно приділити комбінезонам для занять картинговим спортом (КЗКС), вимоги до проектування яких щорічно затверджуються на міжнародному рівні [2], а відповідність жорстко контролюється. Готові КЗКС пропонуються безпосередньо на офіційних

сайтах компаній-виробників та в інтернет - магазинах. На офіційних сайтах виробників споживачу пропонуються моделі КЗКС в каталоговому вигляді із зазначенням основних характеристик з можливістю створення індивідуального дизайну КЗКС на базі готової моделі за допомогою зміни кольорового рішення, декоративного оформлення, тощо. Разом з цим, інтернет - магазини представляють КЗКС декількох фірм-виробників, що збільшує модельний ряд та унеможлиблює індивідуальний підхід до потреб споживача.

Основними недоліками в обох випадках є обмеження у креативному підході до створення індивідуального дизайну КЗКС та мовному бар'єрі через роботу сайтів англійською та італійською мовами.

Визначено, що основним елементом, що безпосередньо впливає на самопочуття та піднесення спортивного духу картингіста, є дизайн та конструктивний устрій КЗКС, створення яких відрізняється на офіційних сайтах фірм-виробників. Перевагою процесу створення дизайну КЗКС на Web-сайті компанії «Sparco» (Італія) є поетапність та точність поставлених завдань [3]. Додаткова роз'яснювальна інформація додається у формі документу формату .pdf. Недоліком є те, що зображення КЗКС надається тільки в одному вигляді, а для перегляду вигляду збоку, ззаду необхідно натискати кнопку перемикачів. Останнє не дає можливості повної візуальної інформації про дизайн КЗКС та займає більше часу. Компанія «OMP» (Італія) дає можливість споживачу самостійно обирати матеріал та створити індивідуальний дизайн на основі існуючих моделей КЗКС [4]. Компанія «Freem» (Італія) має три пункти в вікні замовлення ЗІЗ для занять картинговим спортом [5], при цьому індивідуальний підхід обмежений, а картингіст обирає кольорове рішення КЗКС без можливості самостійного створення дизайну окремих частин.

Проведені дослідження особливостей створення індивідуального дизайну КЗКС на офіційних Web-сайтах провідних компаній-виробників

свідчить, що компанія «Spraco» розробила найдоступнішу схему створення картингістом дизайну, компанія «ОМР» творчо підходить до індивідуальних побажань спортсменів, приділяючи увагу різноманітним варіантам при виборі дизайну одягу. Компанія «Freem» акцентує увагу на індивідуальних розмірних ознаках.

Індивідуальність людини виражається не тільки в повсякденній поведінці, а й в обраній професії, вподобаннях, вбранні, тощо. Картингіст є складовою частиною системи «пілот-карт-траса», що є взаємно невід’ємними одна від одної. Врахування креативних здібностей та побажань картингістів, підвищує спортивні результати. За рахунок творчого ставлення гонщиків до тренувань, оригінальності вирішення поставлених задач підвищується рівень кваліфікованості картингістів, що підтверджують показники креативності [6].

Вікові категорії картингістів мають різні показники креативності з найвищим рівнем у групи 31-60 років та найменшим у 20-30. Детальна інформація представлена на рис.1.

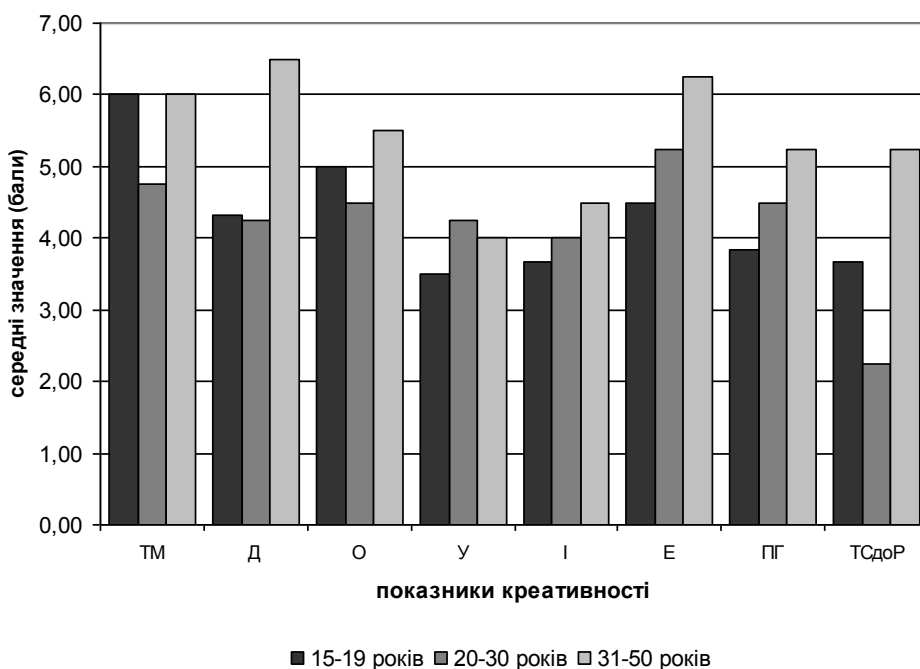

Рис.1 Результати середніх значень показників рівня креативності картингістів різних вікових груп

Отримані дані свідчать про необхідність індивідуального підходу до проектування КЗКС. Основним елементом, що безпосередньо впливає на самопочуття та піднесення спортивного духу, є дизайн картингового КЗКС, його конструктивний устрій. Тому на базі аналізу існуючих видів КЗКС та стандартизованих вимог до них для детального визначення споживчих потреб та особистісних побажань картингістів була створена анкета опитування та здійснено анкетування, за результатами якого, зокрема, визначено, що вітчизняні картингісти надають перевагу одягу фірмі «Sparco» як найбільш знаному та надійному, на їх думку виробнику що обґрунтовують віковою історією та інноваційними нововведеннями в даній фірмі. Крім цього, саме ця компанія надає найбільше відеопояснень до експлуатації та усіх новинок, інформуючи та зацікавлюючи до продукції картингіста. Значення споживчого попиту щодо одягу різних фірм наведено на рис.2.

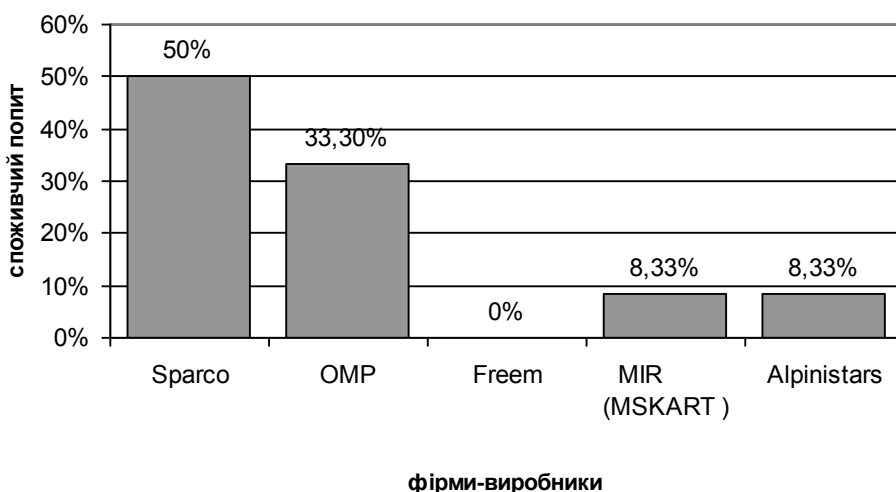

Рис. 2 Переваги вибору споживачів фірм-виробників КЗКС

Визначено, що картингісти орієнтуються при виборі КЗКС в першу чергу на ергономічність. Тому для задоволення потреб спортсменів було розроблено колекцію КЗКС виробів (рис. 3).

Колекція – це система моделей різного призначення об’єднаних єдністю авторської концепції, образу, матеріалів, кольору, форми, базових конструкцій, стильового рішення та інших ознак. Створення моделі включає етапність та дотримання обраної тематики [7]. Креативність

картингістів дозволяє створити варіанти моделей КЗКС з тематичним спрямуванням.

Колекція КЗКС враховує отримані анкетуванням споживчі потреби, ергономічні та естетичні вимоги. Моделі не є взаємопов'язаними одиницями в образному плані й можуть розглядатися як окремі складові. КЗКС має назву для орієнтації споживача в каталозі готових дизайнів.

За естетичними характеристиками кольорова гама включає три кольори (помаранчевий, коричневий, сірий) визначені з таблиці можливих кольорових поєднань. Сірим виконуються комір, манжети рукавів та штанів, помаранчевими – стан, рукави, штани, коричневими – пояс та декоративні вставки.

Рис. 3 Зображення моделей (вигляд спереду, ззаду, збоку) колекції КЗКС: а- модель «Енергія»; б – модель «Полум'я»; в – модель «Моноліт»; г - модель «Патріот».

Наступні моделі колекції відрізняються за художнім оформленням.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Дизайн-освіта майбутніх фахівців на сучасному етапі освітньої практики»

Для оздоблення використано рекламні логотипи групи компаній «Моноліт» та відповідно дана назва з зазначенням прізвища автогонщика, для якого проектувався КЗКС.

За даними анкетувань 29% картингістів надають перевагу червоному кольорі та яскравим кольоровим поєднанням КЗКС. Модель КЗКС «Полум'я» має головним кольором червоний, додатковим – зелений, що відповідає бажанням картингістів. Національні мотиви є основоположними у естетичному оформленні моделі КЗКС «Патріот».

Серед побажань картингістів в першу чергу можна зазначити яскравий дизайн, підвищення легкості КЗКС, проектування збільшеної кількості чи розмірів елементів терморегуляції. Деякі з варіантів елементів КЗКС набрали незначну кількість балів через не використання картингістами моделей КЗКС з даними конструктивними устроями. Підтвердженням є коментарі про можливість тестування КЗКС з застібкою в плечовому шві, можливості використання знімних вкладишів в найбільш уразливих місцях, тощо. Значний відсоток вибору усталених складових, пояснюється невисокою проінформованістю всіх переваг інноваційних рішень.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, в роботі обґрунтовано актуальність розробки сучасних видів КЗКС для вітчизняних спортсменів. В результаті проведених досліджень вставлено, що реалізація КЗКС відбувається безпосередньо на офіційних сайтах фірм-виробників. Алгоритм створення дизайну КЗКС має ряд відмінностей на кожному офіційному сайті фірм-виробників з відповідними перевагами та недоліками. Основна проблема проектування полягає в обмеженні креативного підходу до створення індивідуального дизайну КЗКС та мовному бар'єрі. Врахування креативності вітчизняних картингістів та недоліків в створенні індивідуального дизайну КЗКС на офіційних сайтах провідних фірм-виробників «Spraco», «OMP» та «Freem» (Італія) підтверджує необхідність розробки інтернет-ательє, що дозволить в автоматизованому

режимі поетапно створювати конструктивний устрій та дизайн КЗКС.

Алгоритм роботи інтернет-ательє реалізовано в програмі Wix HTML Editor з врахуванням доступності та легкості експлуатації програми. Для створення алгоритму роботи та складових інтерфейсу інтернет-ательє використано результати аналізу небезпечних та шкідливих чинників, складу пакету матеріалів, травм та професійних захворювань, конструкції карту, існуючих моделей КЗКС, вимог до конструкції КЗКС, алгоритмів роботи офіційних сайтів фірм-виробників [8].

Враховуючи те, що українці стають прихильниками здорового способу життя, захоплюючись різноманітними видами спорту, активним відпочинком, екстремальним туризмом тощо, тобто мають високі показники креативності, які впливають на рівень їхнього життя, спостерігається тенденція до збільшення потреб у створенні індивідуального дизайну спортивного одягу різного призначення. Відповідно до цього буде продовжено роботу з удосконалення процесу проектування спортивного одягу з урахуванням сучасних тенденцій, умов експлуатації, технічних вимог та побажань споживачів.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. *Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: Навчальний посібник.* / М.В. Колосніченко, Л.І. Зубкова, К.Л. Пашкевич та інші. – К.: ПП «НВЦ «Профі», 2014. – 386 с.
2. Stand 21. СІК-FIA Standart [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.stand21.com/ssssssssss.r-51/standards.f-185.html>
3. Sparco.Home [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.sparco.it/>
4. OMP. Home [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ompracing.it/>
5. Freem. Home [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.freemracing.it/?lang=en>
6. Басенко О.В. Креативність особистості спортсмена та її вплив на

спортивний результат в автомобільному спорті (картинг): автореф. дис. на здобуття наук. ступення канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт»/ О.В.Басенко. – Харків, 2010. – 25с.

7. Розробка колекцій одягу: Навчальний посібник. / А.М. Малинська, К.Л. Пашикевич М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко. – К.: ПП «НВЦ «Профі», 2014. – 386 с.

8. Польша Т.О. Удосконалення процесу проектування спеціального захисного одягу в автоматизованому режимі / Т.О. Польша, М.В. Колосніченко. // Проблеми легкой и текстильной промышленности Украины. – 2012. – №2 (20). – С.225-228.

Аннотация: рассмотрен процесс проектирования комбинезонов для занятий автомобильным спортом, что обусловлено потребностью отечественных спортсменов в создании комбинезонов в соответствии с эргономическими и эстетическими требованиями. Предложено коллекцию комбинезонов для занятий картинговым спортом по индивидуальному дизайну, а также и информационное и методическое обеспечение для заказа ее в интернет-ателье.

Abstract: describes the process of designing overalls for motor sports, due to the needs of domestic race drivers in creation of an overalls according to ergonomic and aesthetic requirements. It is suggested collection overalls for karting sports an individual design, created informational and methodological support from order it to Internet-atelier.